

Ballet en hiphop, bijna één

Beeld uit 'Narnia', waarin ballet en streetdance samenkomen. 'Er ontstaat een nieuwe danstaal.'

reportage | Hoe verschillend de hiphopdansers van Ish en de dansers van de Junior Company van Het Nationale Ballet ook zijn, samen geven ze in 'Narnia' een frisse kijk op de danskunst.

SANDER HISKEMULLER

Waar zijn mijn Ishers?", vraagt Marco Gerris, artistiek leider van cross-over streetdance en theatergezelschap Ish bij aanvang van de repetities van de dansproductie 'Narnia'. De Junior Companyleden van Het Nationale Ballet (HNB) stonden al ruim vóór de afgesproken tijd keurig te rekken en te strekken op de studiovloer, de een draait achttien pirouettes aan-een-stuk, een ander legt aan de balletbarre zijn been langs het oor. Nadat ze door de regieassistent de studio in zijn geroepen, zijn de Ishers dan ook eindelijk compleet - in wijde joggingbroeken, sms'end, koffiebeker nog aan de lippen. "Je ziet wel wie hier échte discipline heeft", grapt Gerris. "Ja, 'wij' van het ballet", knipoogt Ernst Meisner, artistiek coördinator van de juniorengroep van HNB.

Eenmaal op de vloer zie je qua inzet en intentie niet meer wie 'van Ish' is en wie 'van HNB'. Ze spelen in dezelfde scène en dansen daarin een gezamenlijke choreografie. Aan een haarknotje zie je: aha, een ballerina, tatoeages sieren de hiphopdanser. In de beweging is er verschil in hoe een beweging wordt 'afgemaakt'; de hiphoppers staccato, in kleine korte schokjes, terwijl de balletdansers de bewegingen uitstrekken - lááááng

dat been "Die pose is oké, maar wel een beetje te balletesk", roept Gerris vanaf de zijkant naar de jonge ballerina Riho Sakamoto, die in deze scène een solomoment heeft. Meisner richt zich tot de rest: "Maak niet zo'n keurig balletcirkeltje jullie, het kan grilliger, meer alsof je in een club danst."

Tuttig of cool

'Zij' van de hiphopdans, de verzameling van allerlei streetdancestijlen, en 'zij' van het ballet staan in de familievoorstelling 'Narnia', naar de boeken van C.S. Lewis, naast elkaar op het podium. Een ambitieuze combinatie die niet zonder risico is, bleek uit eerdere goedbedoelde samenwerkingen tussen ballet- en streetdancegroepen. Want als je de jongste en de oudste van alle (formele) dansvormen naast elkaar zet, is het razend moeilijk om aan de combinatie een artistieke meerwaarde te geven, en dat zonder dat je in clichés vervalt: ballet isuttig en hiphop is cool.

"Dat is inderdaad het laatste wat we willen", zegt Gerris na afloop van de repetitie. "In 'Narnia' wordt niets geforceerd gemixt, we staan als gelijkwaardige partners naast elkaar. Door alle dansers echt sámen te brengen is er een nieuwe danstaal ontstaan met de volle ruimte voor beide vormen." Dat proces had tijd nodig. Twee jaar maar liefst: een jaar om een gezamenlijk concept te ontwikkelen, inclusief scenario, en een jaar workshops om beide groepen aan elkaar te laten wennen. "Een volstreekte chaos was het in het begin", zegt Meisner. Want dat gezamenlijke doel, tja, wat was dat precies? "Uiteindelijk bleek dat best eenvoudig", zegt Gerris. "Onze common ground is dans, en dans is ongeacht stijl gebaseerd op expressie, gevoel. We hebben hetzelfde doel, alleen komen we er op een andere manier."

De manier waarop werd voor zowel

Ish als de Junior Company van HNB heel anders dan ze gewend waren. Omdat 'Narnia' een verhaallijn bevat met magische elementen - een kwade tovenares met een gemene dwerg, sprekende cavia's, een kast als portaal naar een andere dimensie - werd besloten om te beginnen vanuit improvisatie. Dat is gangbaar in hiphop, maar nieuw voor de jonge balletdansers van HNB, vers van de academie en gewend aan voorgeschreven passen.

Tel voor tel

Om uiteindelijk al dat improvisatiemateriaal in een choreografie te vangen, was weer een 'dingetje' voor de Ishers. Gerris: "Op het moment dat je een beweging van een andere hiphopdanser kopieert ben je een 'biter', dat is not done. Bij ballet is alles juist van te voren uitgeschreven, tel voor tel, het valt of staat bij het collectief."

'Narnia' gaat over kinderen die in een sprookjeswereld raken verzeild en door een leeuw, symbool voor Jezus Christus, worden beschermd. De al te opzichtige evangelische strekking wordt in de Ish/HNB-dansversie gestript tot een verhaal over goed en kwaad, vergiffenis en het idee van 'samen staan we sterk'. Gerris: "Narnia gaat óók over verschillende werelden. Tussen die twee is harmonie niet gelegen in gelijkenissen, maar in het respect voor de verschillen. Dat was de grondhouding in ons werkproces." Meisner: "En gaandeweg bleek dat hoe meer overeenkomsten we onderweg met elkaar ontdekten, des te meer we tot een eenheid kwamen. (Lachend) Dat zou bijna een boodschap voor de wereld kunnen zijn."

Familievoorstelling 'Narnia' door Ish en Junior Company van Het Nationale Ballet. Vrijdag 8/5 première in de Nationale Opera en Ballet in Amsterdam. Voorstellingen op 10/5 en 11/5, in september

tournee. Meer informatie op:
www.operaballet.nl